

នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 20-Oct-2014, 15:57
CMS/CFO: Sann Rada

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីករណីជាប់ឧកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក
ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីរបស់លោក នួន ជា
ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ភាសាដើម: អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង: សាធារណៈ/Public
ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ:
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:
ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:
ហត្ថលេខា:

**ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទាក់ទងនឹងសំណើសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រ
និងពេលវេលាបន្ថែមសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខ**

ជាក់ដោយ៖

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា
ស៊ុន អរុណ
Victor KOPPE
ព្រ៉ាំ ផល្លា
ស៊ុន វិសាល
លីវ សុវណ្ណា
Doreen CHEN
Joshua ROSENSWEIG
Xiaoyang NIE
Sophie DAWSON

ចម្លងជូន៖

សហមេធាវី ខៀវ សំផន
គង់ សំអុន
Arthur VERCKEN
Anta GUISSÉ
សហព្រះរាជអាជ្ញា៖
ជា លាង
Nicholas KOUMJIAN

សហមេធាវី តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ពៅជី អង្គ
Marie GUIRAUD

អនុលោមតាមមាត្រា ៨.៤ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តអំពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក (“សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត”) សហមេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) សូមដាក់ការឆ្លើយតបទៅនឹង ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័របន្ថែមសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខលើសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១។

1. នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ (“សេចក្តីជូនដំណឹង”)¹។ នៅថ្ងៃទី០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់សំណើសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់បណ្តឹង សាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ (“សំណើរបស់ នួន ជា”)²។ នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានដាក់សំណើស្រដៀងគ្នានេះដែរដោយ សំណើសុំមានភាពខុសគ្នាបន្តិច (“សំណើរបស់ ខៀវ សំផន”)³។ នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៤ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ចម្លើយតប (“ចម្លើយតប”)⁴។
2. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានបកស្រាយអំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តីរបស់ នួន ជា ថា “គ្មាន ន័យ”⁵។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងថា អំណះអំណាងមួយក្នុងចំណោមអំណះអំណាង ដែល“គ្មានន័យ” គឺថា មេធាវីការពារក្តីមានបំណងពិនិត្យមើលសេចក្តីសម្រេចចិត្តដែលខ្លួន “ទទួល

¹ ឯកសារ E313/1/1 “សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១” ថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ (“សេចក្តីជូនដំណឹង”)។

² ឯកសារ F6 “សំណើលើកទីពីរសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំ រឿង ០០២/០១” ថ្ងៃទី០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៤ (“សំណើរបស់ នួន ជា”)។

³ ឯកសារ F7 “ការស្នើជាបន្ទាន់របស់លោក ខៀវ សំផន សុំពន្យារពេលកំណត់ និងបន្ថែមចំនួនទំព័រ នៅក្នុងសារណាបណ្តឹង សាទុក្ខ” ថ្ងៃទី ០៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៤ (“សំណើរបស់ ខៀវ សំផន”)។

⁴ ឯកសារ F7/1 “ចម្លើយតប និង សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាលើបណ្តឹងសាទុក្ខសំណុំរឿង ០០២/០១ និង សុំបន្ថែមចំនួន ទំព័រ និងពេលវេលាកំណត់សម្រាប់សារណាតប” ថ្ងៃទី១៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៤ (“ចម្លើយតប”)។

⁵ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៩ ដល់ ១០។

ស្គាល់”ថា វាលើសពីវិសាលភាពសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អង្គជំនុំជម្រះនេះ^៦។ ការលើកឡើងនេះមិនគ្រាន់តែមិនពិតនោះទេ តែមេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំពិនិត្យសេចក្តីសម្រេចលើមូលដ្ឋានដូចគ្នាដែលមានក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា^៧។ អំណះអំណាង “គ្មានន័យ” ពីរទៀតនោះ គឺថា នៅតុលាការកម្ពុជានេះត្រូវតែធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដោយផ្អែកលើច្បាប់កម្ពុជា^៨។ ព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងអំពីអំណះអំណាង “គ្មានន័យ” ទីបួននោះ ព្រោះមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខឱ្យបានវែងដើម្បី “កែតម្រូវ” “កំហុស” ជាសារធាតុដែលកើតមានក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ និងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត^៩។ សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនយល់អំពីអំណះអំណាងនេះ ព្រោះថា មេធាវីការពារក្តីមិនបានស្នើសុំ “កែតម្រូវ” ណាមួយទៅលើ “កំហុស” ណាមួយនោះទេ ក៏ប៉ុន្តែខ្លួនបានលើកឡើងអំពីការពិតដែលថា ខ្លួនមិនមានឱកាសដូចគ្នាសម្រាប់ការតវ៉ាដូចដែលមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់អង់គ្លេសក្នុង ដែលជាប្រភពនៃចំនួនទំព័រកំណត់ ឬក៏នៅក្នុងពេលខ្លះមិនមានដូចនេះនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល។ អង្គហេតុទាំងអស់នេះគឺមិនអាចជំទាស់បានហើយនៅតែពិតដែលថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអង្គជំនុំជម្រះមានកំហុសឬក៏អត់នៅក្នុងបរិបទនីតិវិធីរបស់តុលាការនេះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាខកខានក្នុងការជំទាស់នឹងអំណះអំណាង

⁶ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ១១។

⁷ ឯកសារ E313/3/1 “សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១” ថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌទី៥ (បណ្តឹងសាទុក្ខទទួលយកបានដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់នៃសារៈសំខាន់ជាទូទៅដល់ច្បាប់យុត្តិសាស្ត្រ) កថាខណ្ឌ១០ (កំហុសដែលចោទប្រកាន់មិនគិតលើការរកឃើញផ្អែកអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ នៅក្នុងសាលក្រមនោះឡើយ)។ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ១១ (កំហុសមួយចំនួន ចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យ បើទោះជាអង្គជំនុំជម្រះកំហុសមិនធ្វើឱ្យមានភាពអយុត្តិធម៌ឡើយ ឬក៏នាំឱ្យមោឃៈលើសាលក្រម) ជើងទំព័រ ១៥/ ៣៤។ សេចក្តីជូនដំណឹងកថាខណ្ឌ២, ៤។ មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់បន្ថែមទៀតថា សេចក្តីជូនដំណឹងបញ្ជាក់ថា ស្ទើរតែកំហុសទាំងអស់នេះធ្វើឱ្យមេធាវីការពារក្តីខ្លះនៃសាលក្រម ឬក៏សេចក្តីសម្រេចផ្សេងទៀតរបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងថា សេចក្តីសម្រេចទាំងនេះផ្តោតទៅលើសារៈសំខាន់ជាទូទៅ។

⁸ សូមមើលសំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ៣,៦,១២។ អំណះអំណាងមួយក្នុងចំណោមអំណះអំណាងទាំងនេះគឺ អង្គជំនុំជម្រះត្រូវតែមុនពេលសម្រេចទាក់ទងនឹងការពិនិត្យលើអង្គហេតុ *de novo* បន្ថែមពីលើនេះវាបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់មូលដ្ឋានមួយក្នុងចំណោមមូលដ្ឋានទាំង២២៣ នៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹង។ សូមមើលសេចក្តីជូនដំណឹង មូលដ្ឋាន ៤៤។

⁹ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៤ ដល់៥។

ពីរនៃអំណះអំណាងទាំងអស់របស់មេធាវីការពារក្តី¹⁰។

3. ការស្នើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលថា សេចក្តីជូនដំណឹងគឺជាល្បិចបោកបញ្ឆោតមិនគួរគប្បី មួយក្នុងការសុំចំនួនទំព័របន្ថែមសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលនាំទៅដល់ការចោទប្រកាន់ដោយគ្មាន មូលហេតុ និងមិនសមហេតុផលនៃក្រមសីលធម៌¹¹។ មេធាវីការពារក្តីត្រូវការចំនួនទំព័របន្ថែម សម្រាប់ហេតុផលដូចគ្នាថា ខ្លួនបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងដ៏វែងដោយសារតែសាល ក្រមមានកំហុសច្រើនណាស់។ មេធាវីការពារក្តីសូមអះអាងដល់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលថា ខ្លួនមានបំណងពេញលេញក្នុងការចង្អុលបង្ហាញទាំងអស់ (ឬស្នើទាំងអស់) អំពីមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹង សាទុក្ខដូចមាននៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹង។ មេធាវីការពារក្តីមិនយល់អំពីការលើកឡើងរបស់សហ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលថា សេចក្តីជូនដំណឹងរៀបរាប់អំពី “ការរកឃើញលើអង្គហេតុឬ ក៏ច្បាប់ដែល [មេធាវីការពារក្តី] មិនយល់ស្រប”¹²។ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់យុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការនេះ មេធាវីការពារក្តីមានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅនឹងការករឃើញមិនមានហេតុផលទៅលើ អង្គហេតុ ដែលនាំទៅដល់ការប៉ះពាល់ដល់យុត្តិធម៌ជាបុគ្គល ឬជារួម។ ទំនាក់ទំនងកំហុសតែមួយ និងគ្រប់កំហុសទាំងអស់ ដែលបណ្តាលឱ្យមានការដាក់ទោសមិនត្រឹមត្រូវដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នឹងត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី។ ឧបសគ្គជាសក្តានុពល ទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះគឺថា តើមេធាវីការពារក្តីនឹងមានឱកាសគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើដូច្នោះឬយ៉ាងណា។
4. ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាចោទក្រុមមេធាវីការពារក្តីចំពោះអ្វី ដែលពួកគេពិតជាដឹងអំពី របៀបដាក់“បណ្តឹងសាទុក្ខពិតប្រាកដ”មួយ¹³។ ជាលើកទីពីរសឹងតែមិនដល់មួយសប្តាហ៍ផងសហ ព្រះរាជអាជ្ញាផ្តល់ដំបូន្មានអង្គជំនុំជម្រះនៃតុលាការនេះថា ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកង្វះទំនុកចិត្ត ក្នុងភាពស្របច្បាប់នៃអំណះអំណាងណាមួយរបស់ពួកគេ និងបានបង្រៀនដល់គូបដិបក្សរបស់ពួក គេនៅក្នុងដំណើរការដឹកនាំដោយភាគីអំពីរបៀបបង្កើត អំណះអំណាង“ដែលអាចជឿទុកចិត្ត

¹⁰ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៩ ដល់ ១០។

¹¹ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ១០។

¹² ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ១១។

¹³ ចម្លើយតបនៅកថាខណ្ឌ១១។

បាន”¹⁴។ សំដីក្លែងក្លាយបែបនេះគឺជាចម្លើយតបគ្មានយុត្តិកម្ម និងគ្មានវិជ្ជាជីវៈទៅនឹងសារណាដ៏សំខាន់អំពីបញ្ហាដ៏សំខាន់។ សេចក្តីជូនដំណឹង គឺផែនដោយសារតែសាលក្រមគួរឱ្យអស់សំណើច។ បណ្តឹងដិតចិត្តត្រូវបានធ្វើឡើង ពីព្រោះតែចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលំអៀង។ មិនដូចសហព្រះរាជអាជ្ញា ក្រុមមេធាវីការពារពារក្តីនឹងត្រូវហាមឃាត់ពីការធ្វើសម្មតិកម្មអំពីចេតនានៃមេធាវីបដិបក្ខ ប៉ុន្តែមេធាវីការពារក្តីមានជំនឿចិត្តថា វាមិនមែនភាពកម្សាយនៃអំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តីធ្វើឱ្យពួកគេបាត់បង់អំណះអំណាងទេ។

5. ជាទស្សនវិស័យ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់បន្ថែមទៀតថា សហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងសំណុំរឿង០០១ បានស្វែងរក និងទទួលបានសារណាកម្រស្រស់៦៥ទំព័រ ដើម្បីលើកឡើងនិយមន័យនៃបទល្មើសតែមួយ ការផ្តន្ទាទោស និងដាក់ទោសត្រួតគ្នា-ប្រហែល២២ទំព័រសម្រាប់ទង្វើករណីមួយនៅក្នុងការជំនុំជម្រះដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសតែមួយ និងជនជាប់ចោទតែម្នាក់ដែលបានឆ្លើយសារភាពកំហុស¹⁵។ ជាក់ស្តែងទៅមិនមែនទង្វើករណីទាំង២២ពាររបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី តម្រូវកម្រិតនៃការវិភាគនេះទេ តែនិយមន័យនៃបទល្មើសដ៏ច្រើន និងទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវ និងបញ្ហាស្មុគស្មាញផ្នែកច្បាប់ និងអង្គហេតុទេដែលចោទជាបញ្ហានោះ។ ក្រុមមេធាវីការពារស្នើសុំឱ្យពិចារណាថា បញ្ហាផ្នែកច្បាប់ ដែលបានលើកឡើងនៅផ្នែកបួនដំបូងនៃសេចក្តីជូនដំណឹងជាមួយនឹងនិយមន័យនៃបទល្មើស និងទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវ មានលក្ខណៈស្មុគស្មាញជាងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងសំណុំរឿង០០១ ទៅទៀត។

6. ទាក់ទងនឹងពេលវេលាកំណត់ ក្រុមមេធាវីការពារបញ្ជាក់ឡើងវិញថាការបិទទ្វេដាក់សារណាដែលស្នើឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា មិនមែនមួយថ្ងៃខ្លីជាកាលបរិច្ឆេទដែលស្នើឡើងដោយ នួន ជា និង ខៀវ សំផន នោះទេ¹⁶។ សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើថា ក្រុមមេធាវីការពារត្រូវដាក់សារណា

¹⁴ ចម្លើយតបនៅកថាខណ្ឌ១១។ ឯកសារ E314/9 “ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងបណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា” ចុះថ្ងៃទី១០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤ នៅកថាខណ្ឌ២៨។

¹⁵ សូមមើលសំណុំរឿង 001/18-07-2006-ECCC/SC ឯកសារ F5/2 "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើពីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសារទុក្ខរបស់ពួកគេ" ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០។

¹⁶ សំណើរបស់ នួន ជា នៅកថាខណ្ឌ១៥-១៦។ សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា គឺខ្លីជាងសំណើដែលស្នើឡើងដោយ ខៀវ សំផន ក្នុងន័យកម្រិតដែលថា ខៀវ សំផន ស្វែងរកសារណាចម្រើនមួយដែលតម្រូវពេលវេលាសម្រាប់ការបកប្រែ។

កម្រាស់២០០ទំព័រក្នុងរយៈពេល៩០ថ្ងៃ ដែលពេលវេលាច្រើនជាងពីរខែត្រូវបានកន្លងផុត នៅមុនសហព្រះរាជអាជ្ញាចាប់ផ្តើមឆ្លើយតបសារណារបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី¹⁷ និងរយៈពេល ៩០ថ្ងៃបន្ថែមទៀតនៅមុនពេលកំណត់សារណាឆ្លើយតបរបស់ខ្លួន។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរំលឹកអំពី បទដ្ឋានអនុវត្តនៅកម្រិតអន្តរជាតិ ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានជំទាស់ ហើយក៏មិនបានផ្តល់ មូលហេតុទាក់ទងនឹងបទដ្ឋានអនុវត្តនេះដែរ គឺថាថិរវេលានៃចម្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ គឺខ្លីជាងថិរវេលាសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខ¹⁸។ អាស្រ័យហេតុនេះការសុខចិត្តរបស់សហព្រះរាជ អាជ្ញាព្រមទទួលយកការខូចប្រយោជន៍ គឺជាការបិទបាំងតម្លាភាពចំពោះកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់ពួកគេ ក្នុងការបន្ថែមរយៈពេលច្រើនខែទៅលើពេលវេលានៅមុនការឆ្លើយតបរបស់ខ្លួន និងដើម្បីបង្កើត កាលបរិច្ឆេទដាក់សារណាគ្មានសមាមាត្រ¹⁹។ សំដីក្លែងក្លាយនៃការលះបង់នេះគឺ គួរឱ្យអាណិត។

- 7. ជាចុងក្រោយក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្វែងរកឱ្យមានការសម្រេចបឋមជាបន្ទាន់លើសំណើដែលមូល ហេតុនឹងផ្តល់នៅពេលខាងមុខ។ ខណៈដែលការរៀបចំសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខកំពុងបន្តភាព មិនច្បាស់លាស់ជុំវិញ ចំនួនទំព័រកំណត់ និងពេលវេលាកំណត់ គឺជាឧបសគ្គដ៏ចម្បងចំពោះដំណើរ ការនោះ។ ជាពិសេសទាក់ទងនឹងចំនួនទំព័រកំណត់ ដោយសារវាមិនអាចទៅរួចក្នុងការវាស់កម្រិត សមស្របនៃភាពលំអិតដោយសារសំណើច្រើនដែលដាក់ដោយភាគី។

សហមេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា

សុន អុណ Victor KOPPE

¹⁷ ថិរវេលាពីរខែនេះត្រូវបានគណនាឡើងដោយផ្អែកលើបទដ្ឋានបកប្រែបួនទំព័រមួយថ្ងៃរបស់អង្គការ ITU ។

¹⁸ ឯកសារ E3/2 “ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និង ចំនួនទំព័រកំណត់ទាក់ទងនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១” ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤ នៅកថាខណ្ឌ២-៣។ ក្រុមកត់សម្គាល់ថាសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិឆ្លើយតបដោយគ្មានការលំបាកទៅនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទសវនា ការដេញដោលលើភស្តុតាងរបស់ក្រុមមេធាវីការពារនៅចំពោះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅមុនការបញ្ចប់នៃការបកប្រែ សារណានេះជាភាសាខ្មែរ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានជំទាស់ចំពោះការចាត់ចែងបែបនេះនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូងឡើយ។

¹⁹ សំណើរបស់ នួន ជា នៅកថាខណ្ឌ១៥-១៦។